

# ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΚΕΘΙ – ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ

ΓΙΑ ΜΙΑ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ ΣΤΑ ΚΕΝΤΡΑ

ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ  
ΓΥΝΑΙΚΩΝ & Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΜΕ

Άννα Καραμάνου

Γ.Γ. Πολιτικού Συνδέσμου Γυναικών

τ. ευρωβουλευτής, τ. πρόεδρος Επιτροπής  
Γυναικών

του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

## **ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

Η ισότητα γυναικών και ανδρών αποτελεί αναμφισβήτητα βασική αρχή της δημοκρατίας και θεμελιώδη ανθρώπινη αξία. Ωστόσο, μόλις κατά τον 20ο αιώνα οι γυναίκες βγήκαν από την περιθωριοποίηση και την αφάνεια χιλιετιών, στο προσκήνιο της ιστορίας και της πολιτικής. Η αναγνώριση των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων των γυναικών, η μαζική συμμετοχή τους στην εκπαίδευση και στις οικονομικές δραστηριότητες, οι αλλαγές στους ρόλους των δύο φύλων και στη δομή της οικογένειας και η διεκδίκηση ίσης συμμετοχής γυναικών/ανδρών στους δημοκρατικούς θεσμούς, συνιστούν τη μεγαλύτερη ειρηνική κοινωνική επανάσταση στην ιστορία της ανθρωπότητας. Ο 20ος αιώνας ξεκίνησε με τη διεκδίκηση του δικαιώματος ψήφου από τις λίγες μορφωμένες

γυναίκες εκείνης της εποχής και τελείωσε με το δυναμικό αίτημα για δίκαιη κατανομή ανάμεσα στα δύο φύλα όλων των ευθυνών και υποχρεώσεων του δημοσίου και ιδιωτικού βίου.

Ο 21<sup>ος</sup> αιώνας συνοδεύεται από την ελπίδα για ανανέωση και εξανθρωπισμό της πολιτικής και της κοινωνίας. Οι πολεμικές συγκρούσεις, η βία, η τρομοκρατία, η υποβάθμιση και καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος, ο κοινωνικός αποκλεισμός και η φτώχεια που μαστιάζουν τον πλανήτη, είναι προβλήματα που απαιτούν επείγουσες λύσεις. Οι πρόσφατες εκθέσεις του ΟΗΕ δίνουν μια πολύ ζοφερή εικόνα της κατάστασης που αφορά στα 2/3 του πληθυσμού της γης. Η δημιουργία ενός ειρηνικού κόσμου, η μετατροπή της κουλτούρας της βίας σε κουλτούρα ειρήνης, αλληλεγγύης και συνεργασίας, όπου όλοι οι άνθρωποι, και ιδιαίτερα τα παιδιά, θα έχουν δικαίωμα στη ζωή, στη στέγαση, στη μόρφωση και στην ιατρική περίθαλψη, ανεξάρτητα από τη φυλή, το χρώμα, την εθνικότητα, το φύλο ή τη θρησκεία τους, είναι ένα όραμα που ιδιαίτερα εμπνέει και κινητοποιεί τις γυναίκες. Για τις γυναίκες του κόσμου, όπως εκφράστηκαν μέσα από τις αποφάσεις της Παγκόσμιας Διάσκεψης του ΟΗΕ στο Πεκίνο το 1995, η ειρήνη και η βιώσιμη ανάπτυξη δεν αποτελούν απλά μια ιδέα, αλλά μια δυνατότητα που μπορεί να εγγυηθεί μία αξιοπρεπή ζωή για όλους και όλες, αλλά και για τις γενιές που θα ακολουθήσουν. Η μαζική είσοδος των γυναικών στην πολιτική και η «ισορροπία ισχύος» των φύλων, είναι κατά την άποψή μου, η μοναδική ελπίδα για ανανέωση και εξανθρωπισμό της πολιτικής και της κοινωνίας.

## **Η ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ**

Απέναντι στις σύγχρονες προκλήσεις, οι γυναίκες διεκδικούν την ισότιμη συμμετοχή τους στις αποφάσεις και στο σχεδιασμό του μέλλοντος. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη-

μέλη της έχουν δηλώσει την πίστη και τη δέσμευσή τους στην επίτευξη της ισότητας των φύλων, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο και σε όλους τους τομείς. Η έμφαση όμως, από την ίδρυση της Κοινότητας, τοποθετείται στον τομέα της εργασίας, για λόγους οικονομικούς και κυρίως ανταγωνισμού. Η πλήρης αξιοποίηση των παραγωγικών δυνατοτήτων των γυναικών αναγνωρίζεται από όλους ως αναγκαία συνθήκη για την επιτυχία της στρατηγικής της Λισσαβόνας, για να εξελιχθεί, δηλαδή, η ευρωπαϊκή οικονομία, μέχρι το 2010, στην πιο δυναμική και πιο ανταγωνιστική οικονομία του κόσμου. Πράγματι, κατά τα τελευταία χρόνια, χάρη στην Κοινοτική νομοθεσία, ενισχύθηκε σημαντικά η θέση των γυναικών στην αγορά εργασίας, ακόμη και σε τομείς που παραδοσιακά θεωρούνταν ανδρικοί. Ωστόσο, η μεγαλύτερη πρόοδος σημειώθηκε στις επιδόσεις των γυναικών στην εκπαίδευση, αφού σήμερα αντιπροσωπεύουν το 55% των πτυχιούχων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σε όλα τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια οι γυναίκες υπερέχουν και σε αριθμούς και σε επιδόσεις. Συνεπώς, μια ίση εκπροσώπηση γυναικών και ανδρών στους θεσμούς της δημοκρατίας θα έπρεπε να είναι το φυσικό αποτέλεσμα της εκπληκτικής προόδου των γυναικών, αλλά και των δημοκρατικών αξιών που προβάλλει η Ένωση.

Δυστυχώς κάτι τέτοιο δεν είναι αυτονόητο. Η πολιτική ισότητας των φύλων που προωθεί κατά τα τελευταία πενήντα χρόνια η Ένωση δεν λειτουργεί σαν αυτόματος πιλότος. Σήμερα στην Ευρώπη, παρά την ευνοϊκή νομική θέση των γυναικών, υπάρχει χάσμα ανάμεσα στη τυπική ισότητα και στη πραγματικότητα, όπως αυτή απεικονίζεται στα χαμηλά ποσοστά πολιτικής συμμετοχής των γυναικών.

Ταυτόχρονα η βία κατά των γυναικών, η σεξουαλική βία, η αυξημένη ανεργία, η ασυμβατότητα επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, η ανεπάρκεια υποδομών

φροντίδας των παιδιών και της τρίτης ηλικίας, συνιστούν καυτά προβλήματα που απαιτούν λύσεις, αφού συνδέονται άμεσα, τόσο με την παραβίαση δικαιωμάτων, όσο και με τη βιωσιμότητα και την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. Δυστυχώς πολλά κράτη μέλη της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης βεβαίως και της Ελλάδας, παρόλο που έχουν ενσωματώσει τις κοινοτικές οδηγίες στην εθνική τους νομοθεσία δεν δείχνουν προθυμία να προωθήσουν συνοδευτικά μέτρα που θα συμβάλουν στην εξάλειψη των ανισοτήτων.

Με εξαίρεση τις ευρωπαϊκές χώρες του Βορρά, η σχετικά πρόσφατη αναγνώριση του δικαιώματος ψήφου στις γυναίκες δεν οδήγησε σε μία σημαντική αύξηση της εκπροσώπησής τους στα πολιτικά κέντρα εξουσίας. Η υποεκπροσώπηση των γυναικών, πέραν της παραδοσιακής, ιστορικής ταύτισης της πολιτικής με την ανδρική εξουσία, συνδέεται στενά και με τη φύση των εκλογικών συστημάτων και των στρατηγικών, που τα κόμματα υιοθετούν απέναντι στις γυναίκες. Έχει αποδειχτεί ότι τα πιο αναλογικά και μικτά εκλογικά συστήματα (όπως σε πολλές χώρες της Β. Ευρώπης), με ψηφοδέλτια χωρίς σταυρό προτίμησης, διευκολύνουν την ανάδειξη γυναικών υποψηφίων. Σε κάθε περίπτωση ο ρόλος των πολιτικών ηγεσιών είναι καθοριστικός, αφού με μέτρα "θετικών δράσεων" μπορούν να υπερβούν τις συνέπειες του ιστορικού αποκλεισμού των γυναικών από το δημόσιο βίο και να ενισχύσουν τη συμμετοχή τους στη πολιτική. Στη χώρα μας η πρόσφατη απόφαση του ΠΑΣΟΚ να καθορίσει ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής 40% και για τα δύο φύλα στα κομματικά όργανα, αποτελεί χωρίς αμφιβολία μέτρο που ενθαρρύνει και ενισχύει τη συμμετοχή των γυναικών στη πολιτική. Σημαντικό επίσης βήμα προόδου συνιστά και η υποχρεωτική συμμετοχή γυναικών, τουλάχιστον

κατά το 1/3, στα ψηφοδέλτια για την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

## Ισότητα και Δημοκρατία στην ΕΕ

Η υποεκπροσώπηση των γυναικών στα κέντρα αποφάσεων δεν οφείλεται μόνο σε θεσμικούς παράγοντες, αλλά επίσης και σε αίτια που συνδέονται με τη ποιότητα της δημοκρατίας, την πολιτική κουλτούρα, τη θρησκεία και τις κοινωνικές προσδοκίες. Σε χώρες με καλά θεμελιωμένα δημοκρατικά και κοινωνικά συστήματα, όπως οι Σκανδιναβικές, το δικαίωμα ψήφου στις γυναίκες αναγνωρίστηκε στις αρχές του 20<sup>ου</sup> αιώνα και σήμερα παρουσιάζουν τα μεγαλύτερα ποσοστά εκπροσώπησης γυναικών στον κόσμο. Αντίθετα, σε χώρες με μακρόχρονη ιστορία απολυταρχικών ή συντηρητικών καθεστώτων, τα ποσοστά των γυναικών στα δημόσια αξιώματα είναι πολύ χαμηλά.

Συνολικά στα ευρωπαϊκά όργανα, κατά τα τελευταία χρόνια παρατηρείται βελτίωση της εκπροσώπησης των γυναικών. Η συμμετοχή των γυναικών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αυξήθηκε από 16% στις πρώτες εκλογές του 1979, σε 31% στις εκλογές του 1999 και του 2004. Σύμφωνα με τις θεωρητικές αναλύσεις του Ευρωπαϊκού Δικτύου «Γυναίκες στα Κέντρα Αποφάσεων», η ισότητα των φύλων επιβάλλεται για τους παρακάτω λόγους, που συνοψίζονται στα γνωστά ως **«πέντε επιχειρήματα»**:

- **ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ:**

Η Δημοκρατία βασίζεται στη συμμετοχή όλων των πολιτών στις διαδικασίες διαμόρφωσης και λήψης των αποφάσεων. Οι γυναίκες αποτελούν το 51% του πληθυσμού, εργάζονται και μορφώνονται όπως και οι άνδρες και δικαιούνται ανάλογης πολιτικής εκπροσώπησης

- **ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ, ΩΣ ΒΑΣΙΚΟΥ**

## **ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ:**

Αυτό το δικαίωμα θα πρέπει να μεταφράζεται σε δίκαιη κατανομή των υποχρεώσεων στην ιδιωτική και στη δημόσια σφαίρα, κατάργηση της διαίρεσης της εργασίας κατά φύλα και υπέρβαση του ιστορικού αποκλεισμού των γυναικών από την πολιτική ζωή

- **ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ, ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΞΙΩΝ:**

Ο ιστορικός αποκλεισμός του γυναικείου φύλου από το δημόσιο βίο είχε ως αποτέλεσμα να αποκτήσουν οι γυναίκες διαφορετικές εμπειρίες, ενδιαφέροντα και συστήματα αξιών. Σε μία δημοκρατική κοινωνία οι πολιτικές αποφάσεις θα πρέπει να αντανακλούν τα ενδιαφέροντα και τα συμφέροντα όλων των πολιτών

- **ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΛΥΤΙΜΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ:**

Οι γυναίκες αποτελούν το μισό της παγκόσμιας πηγής ανθρώπινου δυναμικού, ικανοτήτων και ταλέντων. Η φτωχή παρουσία των γυναικών στα κέντρα πολιτικών αποφάσεων σημαίνει φτώχεια και στέρηση από τη μη αξιοποίηση των ανθρώπινων πόρων.

- **ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ-ΝΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ**

Οι γυναίκες, για πολιτισμικούς κυρίως λόγους, είναι φορείς διαφορετικών ιδεών, αξιών και συμπεριφορών, που εναρμονίζονται περισσότερο με τις κοινωνικές ανάγκες και μπορούν να δώσουν λύσεις στα νέα προβλήματα και τις νέες προκλήσεις του 21ου αιώνα.

## **Η ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΖΩΗ**

Στην Ελλάδα η συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική παραμένει σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα και είναι αναντίστοιχη με την πρόοδο που έχει συντελεσθεί στους τομείς της εκπαίδευσης (περίπου 60% των φοιτητών ΑΕΙ είναι γυναίκες), της επαγγελματικής απασχόλησης και της νομοθεσίας. Η πολιτική πραγματικότητα σήμερα αποκαλύπτει ένα σοβαρό δημοκρατικό έλλειμμα, αφού η πλειοψηφία του εκλογικού σώματος υποαντιπροσωπεύεται στα κέντρα χάραξης πολιτικής και λήψης αποφάσεων, κατατάσσοντας την Ελλάδα μεταξύ των τελευταίων στις 25 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης – 13% στη Βουλή (εκλογές 2004), περίπου 15% στα δημοτικά και νομαρχιακά συμβούλια, μηδαμινή έως ανύπαρκτη συμμετοχή γυναικών στις διοικήσεις των συνδικαλιστικών οργανώσεων.

Η Ελλάδα του 2005 παραμένει μία πατριαρχική, ανδροκρατούμενη χώρα, δέσμια σε μεγάλο βαθμό, αντιδημοκρατικών αντιλήψεων και αναχρονιστικών κοινωνικών στερεοτύπων, ως προς τους ρόλους των φύλων και την πολιτική λειτουργία. Ταυτόχρονα, οι δομές των κομμάτων, το εκλογικό σύστημα, που απαιτεί μεγάλα οικονομικά μέσα και ειδικά ψηφοθηρικά προσόντα (συνήθως απεχθή στις γυναίκες), ο σκληρός και συχνά αθέμιτος ανταγωνισμός, ο άνισος καταμερισμός των οικογενειακών υποχρεώσεων ανάμεσα στα δύο φύλα και μια σειρά ακόμη πολιτισμικοί και ψυχολογικοί λόγοι, παρεμποδίζουν την υπέρβαση του ιστορικού αποκλεισμού των γυναικών από το δημόσιο βίο.

Το "άνδρες η πόλις εστίν" του Θουκυδίδη δυστυχώς εξακολουθεί, 2500 χρόνια μετά, να αποτελεί βασικό αξίωμα της δομής και της λειτουργίας του πολιτικού μας συστήματος. Η

Αθηναϊκή Δημοκρατία, όπως είναι γνωστό, λειτουργούσε μόνο για τους άνδρες. Η Αριστοτελική θεωρία των δύο σφαιρών – η δημόσια σφαίρα που ανήκει στους άνδρες και η ιδιωτική στις γυναίκες – επηρέασε βαθύτατα, δια μέσου των αιώνων, τη φιλοσοφική σκέψη, την πολιτική επιστήμη και πρακτική, καθώς και τις αναλύσεις για παραδοσιακά ζητήματα και αξίες, όπως η ελευθερία, η ισότητα και η δικαιοσύνη.

## **Ο Ρόλος του Πολιτικού Συνδέσμου Γυναικών**

Η αγωνία για το μέλλον της ισότητας στην Ελλάδα, εκφράστηκε το 1993 με τη προώθηση διακομματικής συνεργασίας και με αποκλειστικό σκοπό τη μαζική συμμετοχή των Ελληνίδων στη πολιτική ζωή της χώρας. Ο Σύνδεσμος αποτελεί τη θεσμοθέτηση της καρποφόρας συνεργασίας των γυναικών ολόκληρου του πολιτικού φάσματος. Σε εκείνη την αρχική φάση συμμετείχε και το ΚΚΕ, το οποίο στη συνέχεια αποχώρησε, συμμορφούμενο με τη γενικότερη στρατηγική του, της μη συνεργασίας με άλλα κόμματα. Η Επιτροπή Διακομματικής Συνεργασίας Γυναικών ξεκίνησε ταυτόχρονα με τη δημιουργία σε ευρωπαϊκό επίπεδο του δικτύου «Γυναίκες στα Κέντρα Αποφάσεων», υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής καμπάνιας για την αύξηση του αριθμού των γυναικών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στις εκλογές του 1994. Για την Ελλάδα είχε προηγηθεί μια κοινοβουλευτική περίοδος (1989–1994), μηδενικής συμμετοχής γυναικών στην Ελληνική αντιπροσωπεία για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Για τις Ελληνίδες λοιπόν ήταν θέμα τιμής, να εκπροσωπηθούν ως φύλο στις ευρωεκλογές του 1994. Χάρη στη πολύ καλή συνεργασία των γυναικών από όλα τα κόμματα το 0% ανέβηκε στο 20% (5 γυναίκες



σε σύνολο 25 θέσεων), για να φτάσει στο 29% στις εκλογές του 2004 (7 γυναίκες στους 24).

Ο ΠΣΓ, με όλους τους τύπους (καταστατικό κλπ) ιδρύθηκε το 1998, με κοινή απόφαση των γυναικών τμημάτων των κομμάτων ΠΑΣΟΚ, ΝΔ, ΣΥΝ, ΔΗΚΚΙ και ΠΟΛΑΝ και έχοντας διασφαλίσει την υποστήριξη όλων των κορυφαίων γυναικών πολιτικών, αλλά και του ΚΕΘΙ και της Γενικής Γραμματείας Ισότητας. Κοινός στόχος, η ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική και η επίτευξη μιας ισορροπημένης εκπροσώπησης των φύλων στους δημοκρατικούς θεσμούς και στα κέντρα λήψης αποφάσεων. Οι εκλογές για την ανάδειξη του ΔΣ πραγματοποιήθηκαν στις 25 Μαΐου 1999 και ο Σύνδεσμος ανέπτυξε μεγάλη δραστηριότητα για τις ευρωεκλογές του 1999, τις εθνικές εκλογές του 2000 και τις δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές του 2002. Ωστόσο, σήμερα έπειτα από μια περίοδο σχετικής αδράνειας, λόγω διαφόρων συγκυριών, η αναζωογόνηση και η επαναδραστηριοποίηση του μέσα από την εκλογή ενός νέου Διοικητικού Συμβουλίου αποτελεί χρέος όλων μας.

Ο Σύνδεσμος αφήνει πίσω του ένα σημαντικό έργο, που συνδέεται με δράσεις που ενίσχυσαν την αυτοπεποίθηση των γυναικών, την αλληλεγγύη και τη παρουσία τους στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, στη Βουλή και γενικότερα στη πολιτική ζωή της χώρας.

**Δείγμα Δράσης του ΠΣΓ** (και ιδέες για το μέλλον..)

### **\*\*\*ΕΚΛΟΓΕΣ 2000: ΠΡΟΕΚΛΟΓΙΚΗ ΚΑΜΠΑΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ:**

#### **1. Εκτύπωση και διανομή προεκλογικού φυλλαδίου με κεντρικό σύνθημα:**

« Σ' ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΔΩΣΕ ΔΥΝΑΜΗ ΚΑΙ  
ΦΩΝΗ ΣΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ»

- Διανομή του προεκλογικού φυλλαδίου από στελέχη του Συνδέσμου και υποψήφιος στο κέντρο της Αθήνας (ειδικά διαμορφωμένα κιόσκ) – διάλογος με ψηφοφόρους και εκπροσώπους των μέσων ενημέρωσης.
- Διανομή του προεκλογικού φυλλαδίου από στελέχη του ΠΣΓ σε υπουργεία και υπηρεσίες του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα και σε διάφορες συνοικίες της Αθήνας.
- Διανομή του προεκλογικού φυλλαδίου του ΠΣΓ στην επαρχία από γυναίκες υποψήφιος.

## **2. Δημιουργία και μετάδοση ραδιοφωνικού προεκλογικού μηνύματος, με χορηγία του ραδιοσταθμού FLASH.**

### **ΤΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΜΗΝΥΜΑ:**

- Μπορείτε να φανταστείτε έναν κόσμο με 94% άνδρες και 6% γυναίκες?
- Και όμως υπάρχει. Ο κόσμος της πολιτικής! Ο κόσμος του Ελληνικού κοινοβουλίου!!
- Σ' αυτές τις εκλογές αυτό πρέπει να αλλάξει!!
- Στις εκλογές της 9<sup>ης</sup> Απριλίου ψηφίζω ανανέωση και φρέσκες ιδέες!
- Ψηφίζω ευαισθησία σε θέματα παιδείας, υγείας, πρόνοιας & κοινωνικής δικαιοσύνης.
- Ψηφίζω γυναίκες!! Ψηφίζω και γυναίκες!!!
- Για να εμπλουτισθεί η πολιτική με νέες εμπειρίες, ευαισθησία και φαντασία...
- Για να αξιοποιηθούν πολύτιμοι ανθρωπίνι πόροι...
- Για να ανανεωθούν οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων...
- Σε αυτές τις εκλογές δίνω δύναμη και φωνή στις γυναίκες!!!.
- Το μήνυμα είχε τεράστια επιτυχία και μεταδόθηκε το τελευταίο δεκαήμερο πριν τις εθνικές εκλογές του 2000:

- Σε διάφορες ζώνες του προγράμματος του Flash
- Από την ΕΡΑ σε εθνικό δίκτυο.
- Από επαρχιακούς σταθμούς, μετά από πρωτοβουλία των γυναικών υποψηφίων της περιφέρειας

**3. Διοργάνωση συνεντεύξεων Τύπου:** Δόθηκε η δυνατότητα στους δημοσιογράφους να γνωρίσουν από κοντά και να μιλήσουν με γυναίκες υποψήφιες όλων των πολιτικών κομμάτων.

Η καμπάνια του Συνδέσμου λειτούργησε θετικά, αφού στις εκλογές της 9<sup>ης</sup> Απριλίου 2000 αναδείχθηκαν 31 γυναίκες στο Κοινοβούλιο σε σύνολο 300 βουλευτών, έναντι 19 της προηγούμενης περιόδου (αύξηση 63,15%). Δυστυχώς όμως οι δικαστικές αποφάσεις οδήγησαν πέντε εκλεγμένες εκτός βουλής.

### **\*\*\*ΧΟΡΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΜΠΑΝΙΑ ΤΟΥ Π.Σ.Γ.**

**Αποτέλεσμα της δράσης του Συνδέσμου ήταν η συγκέντρωση του ποσού των 5.550.000 δρχ., για τις ανάγκες της καμπάνιας από τους παρακάτω χορηγούς.**

1. κα. ΕΛΕΝΗ ΚΟΚΚΑΛΗ : 3.000.000 δρχ.
2. ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ : 1.000.000 δρχ.
3. ΕΥΔΑΠ : 1.000.000 δρχ.
4. MINOAN LINES : 500.000 δρχ
5. ΔΕΚΑΘΛΟΝ Α.Ε. 50.000 δρχ.

**\*\*\*ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΩΝ  
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΩΝ ΤΗΣ Ν.Α. ΕΥΡΩΠΗΣ με θέμα :  
"Παγιώνοντας τη Δημοκρατία , τη  
Σταθερότητα και την Ειρήνη στα Βαλκάνια : Ο  
Αποφασιστικός Ρόλος των Γυναικών".**

Το Συνέδριο συνδιοργανώθηκε από τον Πολιτικό Σύνδεσμο Γυναικών και το Ινστιτούτο Δημοκρατίας του Συμβουλίου της Ευρώπης, στην Αθήνα, 29 Σεπτεμβρίου – 1 Οκτωβρίου του 2000, με εξαιρετική συμμετοχή και επιτυχία, ενώ συνεχίστηκε και κατά τα επόμενα χρόνια η διαβαλκανική συνεργασία των γυναικών πολιτικών.

**\*\*\* ΔΙΑΒΗΜΑΤΑ και ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ προς τους αρμοδίους υπουργούς για την εφαρμογή της εθνικής και Κοινοτικής νομοθεσίας για την ισότητα των φύλων στους διαγωνισμούς και τις προσλήψεις για κάλυψη οργανικών θέσεων στο Πυροσβεστικό Σώμα, στην Ελληνική Αστυνομία, στο Στρατό και στο Λιμενικό. Οι παρεμβάσεις αυτές του Συνδέσμου δικαιώθηκαν στη συνέχεια από αποφάσεις των ανωτάτων δικαστηρίων.**

**\*\*\* ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΣΕ ΚΟΙΝΕΣ**

**ΔΡΑΣΕΙΣ ΜΕ ΚΕΘΙ ΚΑΙ ΓΓΙ** (εκδήλωση για την Αφγανή Σίμα Σαμάρ, σεμινάριο για υποψήφιες πολιτικούς με την Lesley Abdela, Συνέδρια ΚΕΘΙ κλπ)

Τα παραπάνω στοιχεία δίνουν ένα σαφές δείγμα γραφής των δραστηριοτήτων του ΠΣΓ και καταδεικνύουν την αποτελεσματικότητα της συνεργασίας και της αλληλεγγύης των γυναικών, πέρα και πάνω από κόμματα και διαχωριστικές γραμμές.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ Μ.Μ.Ε. & ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΤΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ-

Μιλώντας για την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική, θα ήταν σοβαρή παράλειψη να αφήσουμε εκτός συζήτησης τα ΜΜΕ. Οι σημαντικές εξελίξεις στο χώρο αυτό και η επίδρασή τους στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης ελήφθησαν σοβαρά υπόψη κατά τη διαμόρφωση της πλατφόρμας δράσης των Ηνωμένων Εθνών που εγκρίθηκε στη **Διάσκεψη του Πεκίνου** το 1995. Στο σημείο αυτό θα ήθελα να τονίσω τη σημαντική συμβολή της Ελληνικής Αντιπροσωπείας στη διαμόρφωση των κειμένων (οι παρισταμένες κυρίες Αγγέλα Φραντzesκάκη και Καίτη Κωσταβάρα επέδειξαν ιδιαίτερη επιμέλεια και μαχητικότητα σε όλες τις συνεδριάσεις). Το τελικό κείμενο τονίζει, ότι η ραγδαία αναπτυσσόμενη βιομηχανία των μέσων ενημέρωσης και μαζικής επικοινωνίας αποτελεί «κρίσιμο πεδίο ανησυχίας», το οποίο πρέπει να εξεταστεί επειγόντως, εάν επιθυμούμε να σημειώσουμε σοβαρή πρόοδο στο θέμα της ισότητας των δύο φύλων. Ιδιαίτερα τονίστηκε η σημασία δύο τομέων:

α/ Βελτίωση της πρόσβασης των γυναικών σε θέσεις εργασίας στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και στον τομέα των νέων τεχνολογιών, ιδίως σε θέσεις ευθύνης.

β/ Προβολή μιας ισορροπημένης και μη στερεότυπης εικόνας των γυναικών από τα ΜΜΕ.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με σχετικό ψήφισμά του έχει επισημάνει ότι « η Κοινοτική και οι εθνικές νομοθεσίες είναι ανεπαρκείς για να προστατεύσουν τις γυναίκες από τις αρνητικές απεικονίσεις των ΜΜΕ». Γι' αυτό η Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών ζήτησε νομοθεσία που θα προστατεύει την αξιοπρέπεια των γυναικών στα ΜΜΕ και τις διαφημίσεις. Όπως είναι γνωστό, η πρόταση της αρμόδιας τότε Επιτρόπου κας Άννας Διαμαντοπούλου, για

επέκταση της ισότητας των φύλων πέραν του χώρου εργασίας, προκάλεσε θύελλα αντιδράσεων από τα οργανωμένα συμφέροντα, τα προερχόμενα κυρίως από το χώρο των ΜΜΕ, της διαφήμισης και των ασφαλιστικών εταιριών, με αποτέλεσμα την υποχώρηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τελικά η νέα κοινοτική νομοθεσία αφορά μόνο την ισότητα στη πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες, αφήνοντας τη διάσταση του φύλου στα ΜΜΕ για το μέλλον.

## Φύλο και Τηλεοπτικά DEBATES

Ετσι μέχρι στιγμής δεν υπήρξε, ούτε σε εθνικό, ούτε σε ευρωπαϊκό επίπεδο μια συστηματική προσπάθεια σύνδεσης του φύλου με τη λειτουργία και το περιεχόμενο της δημοκρατίας και των μέσων ενημέρωσης. Οι **διαμαρτυρίες για υποεκπροσώπηση των γυναικών** πολιτικών στα τηλεοπτικά debates και στις πολιτικές στήλες σπανίως φθάνουν σε ευήκοα ώτα. Υπάρχει βέβαια μία εξήγηση γι' αυτό: από τη στιγμή που υπάρχει μικρή συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική, η τηλεόραση απλά αντικατοπτρίζει την πραγματικότητα και δεν αναμένεται να λειτουργήσει διαφορετικά. Με βάση αυτή την εξήγηση, θα μπορούσαμε να θεωρήσουμε ότι **η αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική ζωή**, μέσω της εφαρμογής της νομοθεσίας περί ισότητας, αυτόματα θα σηματοδοτήσει αύξηση της συμμετοχής τους στα τηλεοπτικά debates.

Μια γαλλική έρευνα σχετικά με τη συμμετοχή ανδρών και γυναικών πολιτικών στα τηλεοπτικά debates, αποκάλυψε ένα μεγάλο χάσμα μεταξύ των φύλων, με την παρουσία των ανδρών να ανέρχεται στο 87,8% και το αντίστοιχο των γυναικών σε 12,2%. Η έρευνα δείχνει ότι η τηλεόραση αντικατοπτρίζει και αναπαράγει τη μικρή συμμετοχή των γυναικών στη πολιτική σκηνή. Η συμμετοχή γυναικών στην τηλεόραση ακολουθεί εκείνη της αύξησης της συμμετοχής στα πολιτικά όργανα.

Τα **media τείνουν να αντιμετωπίζουν τις γυναίκες πολιτικούς ως αντικείμενα** και όχι ως πολιτικούς πρωταγωνιστές, κάτι που σπάνια συμβαίνει με τους άνδρες πολιτικούς. Συχνά μάλιστα γυναίκες πολιτικοί έχουν διαμαρτυρηθεί για το γεγονός ότι τα Μ.Μ.Ε τις μεταχειρίστηκαν πολύ σκληρά. Μεγαλύτερη προσοχή αποδίδεται στον τρόπο που τα media παρουσιάζουν τις γυναίκες. Ενώ στις συνεντεύξεις με τους άνδρες ή έμφαση τίθεται συχνά στις πολιτικές τους επιδόσεις και στην πείρα τους, με τις γυναίκες το ενδιαφέρον εστιάζεται στην ηλικία, στην οικογενειακή τους κατάσταση, στις ενδυματολογικές τους προτιμήσεις κλπ. Άλλες φορές τα ΜΜΕ ταυτίζουν την επιτυχημένη γυναίκα πολιτικό με άτομο που αποβάλλει τα γυναικεία χαρακτηριστικά και υιοθετεί εκείνα που προσομοιάζουν περισσότερο με αυτά των ανδρών.

#### Γυναίκες & Προεκλογικός Αγώνας

Σε ό,τι αφορά την κάλυψη της **προεκλογικής εκστρατείας των υποψηφίων**, τα ΜΜΕ σίγουρα επηρεάζουν και την εκλογιμότητα των γυναικών πολιτικών. Διαφορετική μεταχείριση από τα media μπορεί να επηρεάσει τις επιλογές του εκλογικού σώματος, μέσω της ενημέρωσης που παρέχουν για την κοινωνική θέση των υποψηφίων, την αξιολόγησή τους, την παρουσίαση των θέσεών τους για διάφορα θέματα και την προβολή της προσωπικότητας και της δυναμικότητας του υποψηφίου. Ο Τύπος συνήθως επικεντρώνεται στα "σκληρά" θέματα πολιτικής, όπου οι γυναίκες εμφανίζονται λιγότερο δυναμικές, άρα με λιγότερες πιθανότητες να επιτύχουν.

Έρευνες καταδεικνύουν ότι, κατά την προεκλογική εκστρατεία, οι πολιτικές θέσεις των γυναικών λαμβάνουν λιγότερη κάλυψη από εκείνες των ανδρών και τα Μ.Μ.Ε. δεν

ανταποκρίνονται στα μηνύματα που θέλουν να περάσουν οι γυναίκες κατά την προεκλογική τους καμπάνια. Η κάλυψη δηλαδή από τον Τύπο δε συμβαδίζει με την προεκλογική στρατηγική των γυναικών, ενώ το αντίθετο συμβαίνει με τους άνδρες. Γενικότερα, οι δημοσιογράφοι τονίζουν περισσότερο τα θέματα και τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας των ανδρών υποψηφίων, παρά εκείνα των γυναικών.

Το αμερικανικό media γκρουπ "Γυναίκες, Άνδρες και ΜΜΕ", δήλωσε ότι, σύμφωνα με έρευνα, μεταξύ 1994-1995, οι πηγές από γυναίκες πολιτικούς αγνοούνταν από τους τηλεοπτικούς ανταποκριτές και τα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων απέφευγαν αναφορά σε γυναίκα πολιτικό ή την προβολή φωτογραφιών. Αυτό χαρακτηρίστηκε σαν "συμβολική εξαφάνιση των γυναικών".

Παρόμοια μελέτη από το Ινστιτούτο Μ.Μ.Ε. Νόρρις σχετικά με την προβολή των γυναικών αρχηγών κρατών σε διεθνές επίπεδο (προέδρων και πρωθυπουργών) αποκάλυψε ότι, με βάση τον μέσο όρο προβολής καθημερινών ρεπορτάζ, οι γυναίκες αρχηγοί σημείωσαν πολύ μικρότερα ποσοστά. Για παράδειγμα, παρά την εκτενή κάλυψη της Μάργκαρετ Θάτσερ, ο άχρωμος John Major είχε μεγαλύτερη προβολή από εκείνη της προκατόχου του. Αν λοιπόν, οι γυναίκες που βρίσκονται στα υψηλά κλιμάκια της ιεραρχίας της πολιτικής αδυνατούν να πετύχουν ίση μεταχείριση με τους άνδρες συναδέλφους, σκεφτείτε πόσο πιο δύσκολο είναι για τις γυναίκες που προσπαθούν να μπουν στην πολιτική και να ανεβούν τα σκαλιά της ιεραρχίας.

### **Ο Ρόλος της Πληροφορίας σε μια Σύγχρονη Δημοκρατία Ισότητας**

Η δημοκρατία είναι μια συλλογική λειτουργία , η οποία προϋποθέτει την ύπαρξη 3 όρων,



προκειμένου να λαμβάνονται δημοκρατικά οι αποφάσεις:

1/ Πρόσβαση όλων στη πληροφόρηση.

2/ Διάχυση και ανταλλαγή της πληροφορίας στη δημόσια σφαίρα

3/ Λήψη αποφάσεων με βάση τις κοινές αξίες και σε συνάρτηση με τις πληροφορίες.

Αν οποιαδήποτε από αυτές τις συνθήκες απουσιάζει, δεν μπορούμε να μιλούμε για δημοκρατική λήψη αποφάσεων. Τα τελευταία χρόνια υπάρχουν ανησυχητικές ενδείξεις ότι η ανάγκη για κοινή βάση πληροφόρησης και κοινό πεδίο συζήτησης, ανοιχτό σε όλους δεν είναι πλέον δεδομένο.

Στην Ελλάδα, τα Μ.Μ.Ε. και ιδιαίτερα η τηλεόραση είναι πλέον το κυρίαρχο μέσο πολιτικής επικοινωνίας. Σε αυτό το πλαίσιο, ο αποκλεισμός των γυναικών πολιτικών δημιουργεί έλλειμμα **πολιτικής πολυφωνίας και πλουραλισμού απόψεων.**

Οι γυναίκες πολιτικοί, που αντιμετωπίζονται συχνά αρνητικά ακόμη και από τους ίδιους τους μηχανισμούς των πολιτικών τους κομμάτων, αδυνατούν να αρθρώσουν δημόσιο λόγο που να έχει αποδέκτες, όχι λόγω της δικής τους αδυναμίας, αλλά λόγω της μισογυνικής στάσης των Μ.Μ.Ε.

Έτσι αναπτύσσεται ένας **δημόσιος λόγος ανδροκεντρικός, μονομερής, χωρίς πλουραλισμό, ποικιλομορφία αλλά και δημοκρατική νομιμοποίηση.** Αυτή η αδιαφορία ή η έλλειψη παιδείας και ευαισθησίας για τη διάσταση του φύλου στο δημόσιο βίο είναι βέβαιον ότι επιδρά αρνητικά στον εκσυγχρονισμό της κοινωνίας μας και επιτείνει τη συντηρητικοποίηση, έτσι όπως καταγράφηκε στις έρευνες του ΕΚΚΕ, που αποκάλυψαν σοβαρές τάσεις αντίστασης της Ελληνικής

κοινωνίας απέναντι στη νεωτερικότητα και στα σύγχρονα ρεύματα σκέψης. Αυτή ακριβώς η συντηρητικότητα καταγράφεται και αντανακλάται με απόλυτη πιστότητα στα ΜΜΕ.

Η πραγματικότητα των Μ.Μ.Ε. επιβεβαιώνει την αντίληψη ότι οι γυναίκες βρίσκονται στο περιθώριο της πολιτικής και προβάλλονται ως εξαιρέσεις, ενώ οι άνδρες υποψήφιοι αποτελούν το σύνηθες πρότυπο υποψηφίου μαζί με το σύνολο των αξιών και των ιδεών, που ακολουθούν τον άνδρα υποψήφιο. Αυτό όμως αποτελεί και τη μεγάλο πρόκληση, να διεκδικήσουμε μια ανοιχτή και αντιπροσωπευτική δημοκρατία, όπου η ανδρική "ιδιοκτησία" θέσεων και αξιωμάτων δεν θα θεωρείται πρότυπο μοντέλο άσκησης εξουσίας.

Είναι βέβαιο, ότι αν τα Μ.Μ.Ε. παρείχαν στις γυναίκες ευμενέστερο πεδίο διατύπωσης των απόψεών τους ο δημόσιος λόγος και η πολιτική ατζέντα θα εμπλουτίζονταν και θα αναβαθμίζονταν. Θα υπήρχε μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση σε κοινωνικά θέματα, που συνδέονται με την ποιότητα της ζωής – την προστασία του περιβάλλοντος, την κοινωνική πολιτική και πρόνοια, την ιατρική περίθαλψη, την παιδεία, την καταπολέμηση της χρήσης των ναρκωτικών και της σεξουαλικής εκμετάλλευσης. Επιπλέον, σε διεθνές επίπεδο, θα υπήρχε μεγαλύτερη κοινωνική αλληλεγγύη μεταξύ λαών και εθνών και δικαιότερη κατανομή της ευημερίας και των πόρων του πλανήτη.

ΕΚΛΟΓΕΣ 2006 για την Τοπική Αυτοδιοίκηση

Το ζήτημα πολιτικής κουλτούρας το οποίο τίθεται είναι το εξής: πώς μπορούν τα Μ.Μ.Ε, εν όψει και των τοπικών εκλογών του 2006, να προωθήσουν μια πολιτική καταπολέμησης των διακρίσεων εις βάρος των γυναικών και να ενισχύσουν μια ισορροπημένη συμμετοχή των

φύλων στη δημοκρατική ζωή;

Θα ήθελα να καταθέσω τις παρακάτω σκέψεις και προτάσεις:

- Τα Μ.Μ.Ε έχουν υποχρέωση να πάψουν να λειτουργούν σαν συνεχιστές και προαγωγοί των παραδοσιακών κοινωνικών και πολιτισμικών αντιλήψεων και να λειτουργήσουν περισσότερο ρηξικέλευθα, ως μέσα ανατροπής των παρωχημένων κοινωνικών στερεοτύπων. Οι άνθρωποι των MEDIA σε όλα τα επίπεδα, από τον αρχισυντάκτη μέχρι τον ρεπόρτερ, θα πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι η παρουσίαση, σχεδόν αποκλειστικά, των θέσεων των ανδρών πολιτικών συντελεί στη διαιώνιση μιάς ανάπηρης δημοκρατίας.
- Τα Μ.Μ.Ε μπορούν να συμβάλουν στη δημόσια ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού, για την αναγκαιότητα της συμμετοχής των γυναικών στην πολιτική ζωή ως αναπόσπαστο κομμάτι της δημοκρατίας.
- Θα πρέπει να ενισχυθεί η θέση των γυναικών στον τομέα των Μ.Μ.Ε, τόσο στην παραγωγή, όσο και στη διοίκηση και λειτουργία τους.
- Οι γυναίκες πολιτικοί θα πρέπει να μάθουν πως να περνούν τις ιδέες και το μήνυμά τους ή πως να δίνουν προσωπικές συνεντεύξεις, συνεντεύξεις τύπου, παρουσιάσεις, δελτία τύπου κλπ. γιατί συνήθως τα media προτιμούν άτομα με αυτοπεποίθηση, που μπορούν να υπερασπιστούν τις ιδέες τους.
- Οι πολιτικές παρατάξεις και κυρίως οι υποψήφιοι δήμαρχοι και νομάρχες θα πρέπει να αναμορφώσουν τις πολιτικές επικοινωνίας τους, ώστε να γίνουν

κοινωνικά πιο ευαίσθητες, να ενσωματώσουν τη διάσταση του φύλου και επιπλέον να προωθήσουν μια ολοκληρωμένη εικόνα των γυναικών.

Το Διεθνές Παρατηρητήριο Μέσων Ενημέρωσης (Media Watch Global) βεβαιώνει ότι ο 21<sup>ος</sup> ο αιώνας, θα είναι ο αιώνας στον οποίο η επικοινωνία και η πληροφορία θα ανήκουν επιτέλους σε όλους τους πολίτες. Εύχομαι αυτή η εκτίμηση να χωρέσει και τις γυναίκες και εύχομαι η δημοκρατία της ισότητας να επιβεβαιωθεί και από τις εξελίξεις. Για την Ελλάδα η ανάδειξη των νέων δημοτικών και νομαρχιακών συμβουλίων θα είναι ένα σημαντικό τέστ για την καταμέτρηση της κοινωνικής προόδου που έχει συντελεστεί στο ζήτημα των δικαιωμάτων των γυναικών και της ισότητας των φύλων. Στη πορεία προς τις εκλογές σημαντικός, όπως πάντα, θα είναι και ο ρόλος των γυναικείων ΜΚΟ, που οφείλουν να επιστρατεύσουν και πάλι τις δυνάμεις τους και να εκδηλώσουν την υποστήριξή τους και την αλληλεγγύη τους προς τις γυναίκες υποψήφιες. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση και η Ελλάδα χρειάζονται άμεσα τις οργανωτικές ικανότητες, τη φαντασία, τον ενθουσιασμό και το πρακτικό πνεύμα των γυναικών.

## Πηγές:

1. Άννα Καραμάνου – Έκθεση της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ίσων Ευκαιριών σχετικά με την ίση εκπροσώπηση ανδρών και γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων, Ολομέλεια Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου 18.01.2001
2. "Politics: Women's insight" Inter-Parliamentary Union, Γενεύη 2000
3. Recommendation (84) 17 on "Equality between women and men in the media", Συμβούλιο της Ευρώπης 1984
4. "Women and the Media" Ευρωπαϊκό Λόμπι Γυναικών 2000

5. "Participation and access of women to the media and information and communication technologies and their impact on and use as an instrument for the advancement of women", Ευρωπαϊκό Λόμπι Γυναικών 2003
6. "Women Politicians in the media" Dr Carmen Lawrence
7. "Public Journalism and Public Life" Davis Merritt, Lawrence Publishers, London 1998
8. "Parties, Politics and Democracy in the New Southern Europe" edit.N.Diamandouros-Richard Gunther John Hopkins University Press 2001
9. "Women Professionals in the Media"  
'Εγγραφο Εργασίας, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο Φεβρουάριος 2000

- **ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ:**

Η Δημοκρατία βασίζεται στη συμμετοχή όλων των πολιτών στις διαδικασίες διαμόρφωσης και λήψης των αποφάσεων. Οι γυναίκες αποτελούν το 51% του πληθυσμού, εργάζονται και μορφώνονται όπως και οι άνδρες και δικαιούνται ανάλογης πολιτικής εκπροσώπησης

- **ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ, ΩΣ ΒΑΣΙΚΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ:**

Αυτό το δικαίωμα θα πρέπει να μεταφράζεται σε δίκαιη κατανομή των υποχρεώσεων στην ιδιωτική και στη δημόσια σφαίρα, κατάργηση της διαίρεσης της εργασίας κατά φύλα και υπέρβαση του ιστορικού αποκλεισμού των γυναικών από την πολιτική ζωή

- **ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ, ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΑΞΙΩΝ:**

Ο ιστορικός αποκλεισμός του γυναικείου φύλου από το δημόσιο βίο είχε ως αποτέλεσμα να αποκτήσουν οι γυναίκες διαφορετικές εμπειρίες, ενδιαφέροντα και συστήματα αξιών.

Σε μία δημοκρατική κοινωνία οι πολιτικές αποφάσεις θα πρέπει να αντανακλούν τα ενδιαφέροντα και τα συμφέροντα όλων των πολιτών

- **ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΛΥΤΙΜΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ:**

Οι γυναίκες αποτελούν το μισό της παγκόσμιας πηγής ανθρώπινου δυναμικού, ικανοτήτων και ταλέντων. Η φτωχή παρουσία των γυναικών στα κέντρα πολιτικών αποφάσεων σημαίνει φτώχεια και στέρηση για τη χώρα από τη μη αξιοποίηση των ανθρώπινων πόρων που διαθέτει.

- **ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΛΗΨΗΣ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ-ΝΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ**

Οι γυναίκες για πολιτισμικούς κυρίως λόγους είναι φορείς διαφορετικών ιδεών, αξιών και συμπεριφορών, που εναρμονίζονται περισσότερο με την κοινωνική πραγματικότητα και το πολιτικό κλίμα του τέλους του 20ου αιώνα.

Σίγουρα, χρειαζόμαστε ένα όραμα της κοινωνίας του 21<sup>ου</sup> αιώνα και μια πυξίδα που θα μας οδηγήσει εκεί. Χρειαζόμαστε ένα όραμα σε τρία επίπεδα. Πρώτα σε προσωπικό επίπεδο, έπειτα σε συλλογικό και τέλος χρειάζεται να κοιτάξουμε ψηλά πάνω από τα σύννεφα, πέρα από τον ορίζοντα, σε παγκόσμιο επίπεδο, για την αλλαγή της πολιτικής και της κοινωνίας, για να επικρατήσουν σε όλοκληρο τον Πλανήτη οι αξίες της ειρήνης, της ελευθερίας, της αλληλεγγύης και της κοινωνικής δικαιοσύνης.